

200 jaar Zuid-Willemsvaart door de ogen van kinderen: "Woooooww!"

Hoe heeft de plek waar je geboren bent, zich gevormd? Welke keuzes hebben mensen in het verleden gemaakt, zodat je leefomgeving is zoals die is? En welke invloed heeft dat op jou, op de mensen om je heen, op jouw sociale omgeving? Deze en vele andere vragen komen aan bod in het uitgebreide lesprogramma rondom 200 jaar Zuid-Willemsvaart. De leerlingen van Meierijstad duiken er deze maanden in.

"Niet te beseffen!"

"Goedemorgen, ik ben Bernard Goudriaan. Ik ben ingenieur en ik ben de zoon van de man die dit kanaal ontworpen heeft." De kinderen uit groep 7/8 van basisschool Maria ter Heide kijken verwachtingsvol naar de man met bolhoed, zwarte jas en lange peilstok. Ze zijn deze ochtend bij 'De Vaart Vertelt', een boottocht i.s.m. Bibliotheek Meierijstad, die voert van de Noordkade tot de inland-containerterminal van Veghel en terug. Acteur Bernard zit vol verhalen én betreft de leerlingen daar actief bij. "Waarom zou je eigenlijk zo'n kanaal graven?" vraagt hij. En: "Hoe overbrug je hoogteverschil?" Het zorgt steeds voor fronsende gezichten en spontane reacties. "Hoe zou jij zo'n kanaal aanleggen?" "Met een graafmachine!" "Nou, die waren er toen nog niet. Het is met de hand gegraven." "Woooooww..."

Bij de terminal staat stadsdichter Rick Terwindt, die onder andere het afvalprobleem aankaart, een gedicht voordraagt én de kinderen uitdaagt om zelf twee dichtregels te bedenken, die ze mogen 'uitschreeuwen' in een container. "Deze ochtend gaan de leerlingen onthouden, het blijft ze hun leven lang bij", zegt juf Judith. "Bovendien is het een andere manier van leren en denken voor ze. Sommige kinderen worden ongemakkelijk van dichten. Ze weten niet goed wat ze ermee moeten. Maar uiteindelijk komen juist zij met de mooiste woorden." "Dit is wat anders dan leren uit een boek", bevestigt één van haar leerlingen. Een klasgenootje vult aan: "Bernard vertelde dat mannen en vrouwen bij de aanleg van het kanaal niet evenveel betaald kregen. Waar ik écht verbaasd over was, is dat dat nu nog steeds zo is!" "Ik vond het heftig dat het met de hand moest", zegt een jongen. "Wat een werk, niet te beseffen!"

Sociale verhoudingen en samenwerken

Naast 'De Vaart Vertelt' is de escapekist een populaire activiteit bij scholen. De leerlingen van groep 8 van basisschool De Heijcant zijn er deze ochtend mee bezig. Terwijl de klok tikt en de spanning stijgt, leren de kinderen over de tijd van Koning Willem I. Sociale verhoudingen, verschillende belangen, samenwerken en de geschiedenis van het kanaal: het komt allemaal voorbij. De nabespreking zorgt voor de nodige samenhang. "Was Koning Willem I eigenlijk goed voor zijn mensen?" vraagt meester Reinout. De klas is even stil: deze vraag zet ze duidelijk aan het denken. Als de kist na 75 minuten opengaat, klinkt een bescheiden gejuich.

Inzichten voor vandaag en morgen

De boottocht en de escapekist zijn twee van de vele activiteiten rondom 200 jaar Zuid-Willemsvaart voor het basis- en voortgezet onderwijs. Spin in het web hierbij is Cultuurkade Meierijstad, in nauwe samenwerking met onderwijsinstellingen, culturele partners en gemeente. Naast bovengenoemde activiteiten zijn er onder andere workshops percussie, theater en beeldende kunst. Rode draad is verleden – heden – toekomst: het doortrekken van lessen uit de geschiedenis naar inzichten die vandaag en morgen nog relevant zijn. "Kinderen leren hier zó veel van", vertelt Fieke Barten van Cultuurkade. "Ze leren hoe hun leefomgeving zich heeft gevormd en dat er verschillende belangen zijn in een maatschappij. Maar ook dat ze zélf iets kunnen veranderen, dat ze hun eigen toekomst kunnen ontwerpen. Wie hiermee bezig is, kijkt voor altijd anders naar zijn eigen omgeving. Je vormt op dat moment ook jezelf."

Tot de zomervakantie zijn scholen bezig met 200 jaar Zuid-Willemsvaart. Als het aan Cultuurkade ligt, kan het programma de komende jaren bovendien steeds opnieuw ingezet worden. "Dit is de start, wij hopen dat dit blijft groeien", zegt Fieke Barten. "Het kanaal is onderdeel van onze omgeving, het blijft dus altijd waardevol." Zij is niet de enige die er zo over denkt. "Als je kinderen wilt motiveren, moet je het zó doen", zegt meester Reinout van De Heijcant. "Hoe vet is het als je op deze manier aan de slag kunt met dit onderwerp?"